

Клифърд Саймък

През рекичката, през гората

Беше времето, когато ябълките са в изобилие, когато наедряват пъпките на горските димитровчета. И тогава по пътеката вървяха две деца. Когато ги забеляза от прозореца на кухнята, на пръв поглед ѝ се сториха деца като деца, връщат се от училище, всяко с раничка на гърба, а в тях сигурно има учебници. Като Чарлз и Джеймс, помисли си тя, като Алис и Меги, но толкова време мина откак четиримата се връщаха по тази пътека от училище. Вече техните деца ходят на училище.

Обърна се към печката да разбърка ябълките, големият буркан чакеше измит на масата, после пак погледна през прозореца. Приближаваха, вече се виждаше: момчето е на около десет, момичето – с годинка-две по-малко. Дали ще подминат? Че къде ще подминат, когато пътека-та води само до тук?

Преди още да стигнат плевника, те свърнаха от пътеката и съвсем делово закрачиха по алеята към дома. Вървяха без никакви колебания, сякаш точно знаят накъде. Спряха пред портичката, тя излезе на прага, а те я гледаха от първото стъпало.

Момчето рече:

– Вие значи сте нашата баба. Татко заръча първо да кажем, че сте нашата баба.

– Ама това... – и тя се задави.

Искаше да каже, че е невъзможно, че не може да е тяхната баба. Но щом погледна съсредоточените детски лица, се зарадва, че е премълчала.

– Аз се казвам Елен – изрече с тънко гласче момичето.

– Пък аз съм Пол – добави момчето.

Тя отвори мрежестата врата, децата влязоха в кухнята и се заогледаха мълчаливо, сякаш никога в живота си не бяха виждали кухня.

– Точно както рече татко – занарежда Елен. – Ето ти печка, ето ти маслобойна, ето ти...

– По фамилия сме Форбс – прекъсна я момчето.

Тук жената не издържа:

– Но това е невъзможно! – възрази тя. – Това е нашата фамилия.

Момчето кимна важно:

– Ъхъ, знаем.

– Сигурно искате мляко с курабийки – рече жената.

– Курабийки! – радостно изпищя Елен.

– Не искаме да ви причиняваме главоболия – каза момчето. – Татко каза да не създаваме никакви главоболия.

– Той каза да сме добри деца – добави Елен.

– Аз съм сигурна, че ще бъдете добри деца – поклати глава жената.
– Какви ти главоболия...

Какво толкова, помисли си тя, по някое време ще разбере за какво става дума.

– Седнете до масата – каза. – Ще ви донеса мляко с курабийки.

Погледна към часовника на скрина. Скоро ще стане четири, значи мъжете ще се върнат от нивите. Джаксън Форбс ще се оправи, на него му сече пипето.

Децата с писък яхнаха столовете си и важно оглеждаха наоколо – часовник със стрелки, печка с вратички, старателно насечени дръвца, маслобойна...

Чантите си оставиха на пода до стола. Странни чанти – от дебел материал, нещо като брезент, само дето нямат нито вързалки, нито закопчалки. И въпреки това си стоят затворени.

– А вие имате ли марки? – попита Елен.

– Марки ли? – изненада се госпожа Форбс.

– Не й обръщайте внимание – отсече Пол. – Специално й казаха да не разпитва. Тя всички разпитва, а мама й рече да не го прави.

– И какви марки?

– Тя събира марки. Обикаля и иска чужди писма, само за да отлепи марките им.

– Аха. Ще видя – закима госпожа Форбс. – Откъде да знам, може и да се намират стари писма. Ще потърсим.

Тя отиде до шкафа, изкара стомната с мляко, а курабийките нареди в широка паница.

– Ние сме за малко – обясни Пол. – Само за ваканцията. А после мама и татко ще дойдат да ни вземат.

Елен кимаше при всяка дума.

– Така ни казаха, когато тръгнахме. Аз се изплаших, не исках да идвам...

– Ти се изплаши да дойдеш ли?

– Да. Че защо трябваше изведнъж да се наложи да идвам?

– Трябваше да бързаме – обясни Пол. – Всички бързаха. Хайде, хайде, не знам защо бързаха...

– А откъде сте? – попита госпожа Форбс.

– Не е далеч – отвърна момчето. – Повървахме малко, пък си имаме и карта. Тате ни даде карта и ни обясни всичко...

– Сигурни ли сте, че фамилията ви е Форбс?

Елен кимна.

– И още кааак...

– Странно – поклати глава госпожа Форбс.

Какво ти странно – в целия окръг нямаше други Форбсови, освен нейните деца и внуци. И тези две деца, но те бяха чужди, каквото и да си бръщолевят...

Те нападнаха млякото и курабийките, а тя пак отиде до печката и започна да бърка с дървената бъркалка мармелада от ябълки.

– А дядо къде е? – попита Елен.

– Дядо е на нивата. Скоро ще си дойде. Справихте ли се с курабийките?

– С всичките – отговори момичето.

– Хайде тогава да оправим масата. Ще ми помогнете ли?

– Аз, аз! – запищя Елен.

– И аз – допълни Пол. – Ще донеса дърва. Татко рече да не мързелувам. Каза да нося дървата, да храня пилетата, да събирам яйцата и...

– Пол – прекъсна го госпожа Форбс. – По-добре ми кажи с какво се занимава баща ти.

– Тате е инженер. Работи в службата за управление на времето – и Пол се усмихна.

* * *

Двамата старци седяха в горната одая.

– Никога не съм виждала нищо такова – обясняваше госпожа Форбс. – Едно такова желязно нещо... Натискаш го, дърпаш, то пълзи по една пътечка и хоп – чантата се отваря. Натискаш обратно, прещраква и хоп – чантата се затваря.

– Какво ли не измислят – рече Джаксън Форбс. – До нашето забутана село нищо ново не идва. Това изобретателите, ще знаеш, са народ с акъл, измислят какви ли не гяволии...

– И същата работа момчето има и на панталоните си – продължава тя. – Видях ги като ги беше метнал на пода преди да легне. Какво да видя – желязна пътечка, по краищата зъбчета. Пък и дрехите им едни... Панталонките на момчето отрязани над коляното, а нейната поличка съвсем, съвсем късичка...

– За никакви самолети разказваха – изрече Джаксън Форбс замислен. – Ама не тия, дето ги знаем, на тях летели хора. И за ракети приказваха, ама не такива дето светят, ами летели във въздуха...

– Пък и ме е страх да разпитвам – каза госпожа Форбс. – Те са едни такива... чувствам го, а не мога да го кажа.

Мъжът кимна.

– Да, сякаш наплашени от нещо.

– И ти ли си объркан, Джаксън?

– Откъде да знам – отговори той. – Наоколо няма други Форбсови. Или поне наблизно няма. До Чарли има около пет мили. А те казват, че са вървели нищо работа.

– Е, и какво си мислиш? Какво можем да направим?

– Ех, да знаех... – въздъхна той. – Може би да идем до селото, да разменим приказка с шерифа. Откъде да знаеш, може и да са се изгубили децата, нали тъй? И някой да ги търси.

– Няма тук вид на изгубени – каза тя. – Направо си знаеха накъде вървят. Знаеха, че сме тук. Казаха, че съм тяхната баба, за теб питаха, казаха ти „дядо“. И всичко си е тъй, както си му е редът. Като че ли не сме им чужди. Приказвали са им за нас. Като на ваканция, разбираш ли? Като на гости.

– Виж какво – рече Джаксън Форбс, – след закуска впрягам Нели и тръгвам по комшиите, ще поразпитам. Може пък и нещо да науча, знаеш ли...

– Момчето казва, че таткото е инженер в управлението на времето. Иди че разбери. Нали управлението е власт някаква, поне аз тъй мисля...

– А може да е майтап, а? – предположи мъжът. – Таткото си направил майтап, пък дете от майтапи не разбира.

– Ще се кача горе да видя дали са заспали – каза госпожа Форбс. – Запалих им лампите. Малки са още, къщата им е чужда. Като заспят, ще духна газеничето.

Джаксън Форбс се изкашля одобрително.

– Опасно си е през нощта да гори – отбеляза той. – Ами ако нещо се запали...

* * *

Момчето спеше, отпуснало ръце, спеше дълбокия здрав сън на детството. Преди лягане беше нахвърлил дрехите си по пода, но сега са подредени с любов върху стола – тя ги подреди, когато дойде да им пожелае лека нощ.

Чантата лежеше до стола разтворена и двата реда метални челюсти блестяха в мъждукащата светлина на газеничето. Вътре всичко беше нахвърляно едно през друго. Че тъй ли се подрежда чантата?

Тя се наведе, вдигна чантата и се опита да затвори железните

челюсти. За всеки случай, рече си, да не седи така отворена. Хвана горната скобичка и я плъзна към нещото, дето стърчи... Книга. Извади да я захете, че да заспи по-лесно. И тогава видя заглавието – златисти букви върху корицата.

„Библия“

Бавно и внимателно я разтвори. Обвивката – от скъпа черна кожа, поизтрита, старинна. Тъглчетата поизносени, огънати, страниците също поизносени като от дълга употреба. Златистата рамка е потъмняла. Разтвори книгата и на първата страница видя стар избелял надпис:

„На сестра ми Елен от Амелия
30 октомври 1896 г.
С най-добри пожелания“

Коленете ѝ се подкосиха, бавно седна на пода и пак прочете дарствения надпис.

Трийсти октомври 1896 година – ами да, това е нейният рожден ден. Но той още не е дошъл, още сме началото на септември 1896 година.

А и самата Библия – на колко ли години е? Сигурно поне на сто, пък и повече. Библията, която ще ѝ подари Амелия. Но подаръкът още го няма, пък и не може да го има до датата, написана на листа. Значи още цял месец. Значи всичко е ясно – невъзможно е, глупава шега някаква. Или грешка. А може би съвпадение? Може да има някоя друга Елен, която също има сестра на име Амелия, а датата е просто събъркана, или годината... Човешко е да се греша.

И все пак недоумяваше. Казаха, че фамилията им е Форбс, дойдоха направо тук, Пол говореше за някаква карта, по която са намерили пътя... Дали пък в чантата няма и други работи? Погледна в нея, но поклачите глава – не, не бива да бърка, и Библията не биваше да вади...

На трийсти откомври ще стане на петдесет и девет. Стара жена, съпруга на фермер, синовете са женени, дъщерята е омъжена, по празниците внуците идват да погостуват. И сестра Амелия си има, която тази година ще ѝ подари Библия на рождения ѝ ден...

С треперещи ръце тя сложи Библията обратно в чантата. „Да слеза долу, да разкажа на Джаксън. Може да разбере нещо, мъж е...“

Натисна железната челюст и тя прещрака. Остави чантата на пода, погледна момчето – спеше дълбоко, после духна газеничето.

В съседната стая спеше малката Елен, свита на кълбо. Бледата

светлинка над фитила потръпваше от ветреца, който влизаше през прозореца. Чантата ѝ беше затворена и грижливо облежната до крака на стола. Госпожа Форбс я гледа дълго, после решително тръгна към масичката, на която беше лампата.

Децата спят, всичко е наред. Като изгаси лампите, ще слезе долу да побъбри с Джексън. Може пък и да не стане нужда да впряга Нели и да тръгва да разпитва съседите.

Навеждайки се над лампата, тя забеляза върху масата плик с две големи цветни марки в горния десен ъгъл. „Какви са красиви, никога не съм виждала такива.“ Наведе се още по-ниско да ги разгледа и тогава прочете името на държавата: Израел. Но такова място няма по белия свят! Това е само библейско име, такава държава няма. Но като няма такава държава, откъде тогава са марките?

Взе плика в ръка и още веднъж разгледа марките. Наистина са много красиви! Пол рече, че тя ги събира. Имаше печат, значи и дата трябва да има, но всичко беше размазано, не може да се прочете...

Изпод скъсания край на плика – там, дето са го отваряли, се виждаше крайче на писмо. Тя бързо го измъкна, беше спряла да диша от вълнение, нещо студено стисна сърцето ѝ. Беше крайт на писмо, последната страница, и буквите не бяха написани, а печатни, като във вестник или в книга. Сигурно пак някаква модна измислица, като ония, дето ги има в канторите на големите градове. Някой ѝ бе казал, че имало машини за писане...

„... не мисля – зачете тя, – че от твоя план ще излезе нещо. Няма да успеем. Просто няма да ни стигне времето. И дори да стигне, трябва още веднъж да се премисли моралната страна. Честно казано, какво право имаме ние да се промъкваме в миналото и да се намесваме в живота на хора, живели преди сто и повече години? Само си представи какво ще бъде това за тях, за тяхната психика, за живота им! А ако все пак решиш да изпратиш децата, помисли какво объркване ще внесеш в душите на тези двама добри хора, когато разберат истината. Те живеят кротко в своя затънт свят, в своя мирен и възвишен свят. Полъхът на нашия безумен век би разрушил всичко, в което те вярват.

Страхувам се, че няма да ме послушаш. Направих всичко, за което ме помоли. Написах ти всичко за нашите предци от фермата в Уискънсин. Като историк на нашето родословие аз съм

убеден в точността на фактите. Постъпи както искаш и нека Бог се смили на нас.

Твой любящ брат Джаксън.

P. S. Между другото, ако все пак прехвърлиш децата там, изпрати солидна доза от новия противораков препарат. Прапрабаба ни Форбс е починала през 1904 година, доколкото разбирам – от рак. С тези таблетки ще може да изкара двайсетина години повече. Дали това не означава нищо за нашето объркано бъдеще? Не знам, не знам. Може да ни спаси. Може да ускори нашия край. Може изобщо да не повлияе. Оправяй се сам.

Ако успея да завърша всичко тук и да се измъкна, ще бъда с теб, когато дойде краят.“

Тя машинално пхна писмото в плика и го сложи до примигващото газениче.

Бавно приближи до прозореца и погледна към пустеещата пътечка.

Те ще дойдат да ни вземат – рече Пол. Ще дойдат ли? Ще успеят ли?

Дано, ах, дано да успеят! Бедните ми дечица, бедните ми наплашени дечица, шракнати в капана на бъдещето.

Кръв от моята кръв, плът от моята плът. И ни разделят толкова много години. Нека да са много, нека да са далеч – все едно, от моята кръв и плът. Не само тези двечките, които кротко спят под моя покрив тази нощ, но и всички, които са останали там.

В писмото е написано – 1904 година, рак. Има още цели осем години, и без туй тогава ще съм съвсем стара. И подпис: Джаксън. И като ги вържеш: Джаксън Форбс. Може пък името да се е предавало от поколение на поколение?

Тя стърчеше като вкаменена. Страхът ще дойде после. Едва после ще се натъжи от прочетеното в писмото. После ще бъде съкрушена от това, което вече знае.

Сега просто трябва да слезе долу и да обясни всичко на Джаксън – от игла до конец.

Отиде до масата, духна лампата и излезе от стаята.

Тогава чу зад гърба си:

– Ти ли си, бабо?

– Да, Пол – отвърна тя. – Какво има?

Изправена на прага, тя видя как той, осветен от ивици лунна светлина, се е навел и търси нещо из чантата.

– Забравих. Татко заръча веднага, щом дойда, да ти дам едни неща...

КРАЙ

© 1965 Клифърд Саймък

Clifford Simak
Over the River and Through the Trees, 1965

Източник: <http://sfbg.us>

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/986>]